

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **X**, zastoupen Mgr. Evou Hanzalovou, advokátkou se sídlem Nad Šárkou 766/58, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 3. 2020, č. j. 4 Az 31/2019 - 53,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **ne má** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále též „žalovaný“), rozhodnutím ze dne 17. 5. 2019, č. j. OAM-855/ZA-ZA11-VL18-2018, neudělilo žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji zamítl shora označeným rozsudkem. Neshledal naplnění důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Žalobce pracoval pro rodinu bývalého prezidenta Janukovyče jako řadový zaměstnanec. Nemá žádné politické přesvědčení a dle zpráv o zemi původu nečelí příznivci bývalého prezidenta pronásledování. Co se týče obavy z pronásledování osob spojených s podniky, v nichž žalobce provedl celkem pouze 5 kontrol, nejedná se o žádnou obecnou skupinu osob uvedenou v § 12 zákona o azylu. Přestože byl žalobce v řízení podrobně vyslechnut, netvrdil, že pracoval v ochrance syna bývalého prezidenta. Toto tvrzení tak nelze považovat za věrohodné. Důvodem pro udělení azylu není ani pobyt příbuzných na území České republiky. Za účelem soužití rodiny může žalobce využít institutů obecného cizineckého práva. Nikdo z příbuzných pak není držitelem mezinárodní ochrany ve smyslu § 13 či § 14b zákona o azylu. Žalobci nebyla upřena možnost seznámit se s podklady rozhodnutí a poskytnout k nim vyjádření. Městský soud neshledal v postupu a rozhodnutí žalovaného ani žádná jiná pochybení. Žalovaný se vypořádal se všemi tvrzeními žalobce a dostatečně zjistil skutkový stav.

III.

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Namítl, že městský soud nesprávně hodnotil provedené důkazy a nepřipustil jím navrhované důkazy. Ve správním řízení neměl dostatečný prostor pro uplatnění svých práv. Žalovaný zcela pominul obsah výpovědi ze dne 21. 9. 2018, kde uvedl, že pracoval pro syna bývalého prezidenta Janukovyče a ukrajinská policie mu po Majdanu vyhrožovala. Jelikož je pro Ukrajinu politicky nepřijatelnou osobou, měla mu být udělena mezinárodní ochrana. Žalovaný se nevyrovnal ani s tím, že na území České republiky žije jeho rodina, což je důvodem pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny dle § 13 a § 14b zákona o azylu. Rozsudek městského soudu pak není dostatečně přesvědčivě odůvodněn. Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém vyjádřil nesouhlas s kasačními námitkami. Jeho rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy na základě dostatečných podkladů. Zabýval se podrobně tvrzeními stěžovatele, avšak neshledal je azylově relevantními, což v rozhodnutí jasně, srozumitelně a podrobně vysvětlil. Jelikož stěžovatel vznesl podobné námitky jako v žalobě, žalovaný odkázal na své vyjádření k žalobě. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou, případně odmítl jako nepřijatelnou.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013 - 18, ze dne 19. 6. 2013, č. j. 7 Azs 13/2014 - 52, a ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 30.

[7] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném

pokračování

rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] V dané věci nevystala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Městský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Městský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[9] Stěžovatel poukázal na nepřezkoumatelnost rozsudku. K tomu, kdy jsou správní či soudní rozhodnutí nepřezkoumatelná, se Nejvyšší správní soud opakovaně vyjádřil např. v rozsudcích ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS; ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS; ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 16. 12. 2008; č. j. 1 Ao 3/2008 - 136, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS. Přestože je rozsudek městského soudu poměrně stručný, vyhovuje požadavkům stanoveným výše uvedenou judikaturou. Městský soud se zabýval všemi žalobními námitkami a tyto srozumitelně vypořádal. Je z něj seznatelné, proč stěžovateli podle názoru městského soudu nemohl být udělen azyl, resp. doplňková ochrana.

[10] Důvodná není výtká stěžovatele, že městský soud nepřipustil jím navrhované důkazy. Stěžovatel totiž v žalobě ani v replice provedení žádných důkazních prostředků nenavrhl. Taktéž v řízení před žalovaným nedošlo k vytykaným procesním nedostatkům. Stěžovatel měl možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, což ostatně učinil. Žalovaný se přitom s jeho vyjádřením i navrhovanými důkazními prostředky ve svém rozhodnutí řádně vypořádal.

[11] Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že žalovaný nedostatečně zjišťoval podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu z důvodu jeho „politické nepřijatelnosti“ související s prací pro syna bývalého prezidenta, je třeba poukázat na to, že stěžovatel v průběhu správního řízení zmínil pouze práci pro blíže neidentifikovanou bezejmennou organizaci, jež se měla zabývat kontrolou hospodaření státních podniků ve prospěch rodiny bývalého prezidenta. Pro tuto měl pracovat od března 2013 do září 2014 a provést celkem 5 kontrol. Přestože byl detailně dotazován na náplň práce, z ničeho nevyplývá, že by její součástí byla ochrana syna bývalého prezidenta a že by vykonával politicky exponovanou činnost. Současně popřel, že by měl v souvislosti s prací pro danou organizaci na Ukrajině po změně vlády jakékoliv problémy. Obavy z pronásledování dovozoval toliko z blíže neupřesněných znalostí poměrů a lidí na Ukrajině. Stěžovatel tedy v řízení o udělení mezinárodní ochrany nspecifikoval žádné konkrétní poznatky, jež by nasvědčovaly odůvodněnému strachu z pronásledování, tj. skutečný azylově relevantní důvod ve smyslu § 12 zákona o azylu. Teprve v žalobě, resp. v replice uplatnil tvrzení o práci v ochrance syna bývalého prezidenta a o vyhrožování ze strany ukrajinské policie. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu má nicméně správní orgán povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že zde azylově relevantní skutečnosti jsou. Správní orgán nemá povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a činit posléze k těmto důvodům příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl (srov. rozsudek ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publ. pod č. 181/2004 Sb. NSS). Žalovanému proto nelze vytýkat nedostatečné zjištění skutkového stavu za situace, kdy se stěžovatel v řízení před správním orgánem nezmínil o žádných azylově relevantních potížích či obavách souvisejících se změnou politických poměrů na Ukrajině.

[12] Žalovaný a městský soud nepochybili ani při posouzení možnosti udělení mezinárodní ochrany dle § 13 a § 14b zákona o azylu. Předpokladem udělení těchto forem mezinárodní ochrany je totiž skutečnost, že žadatel je rodinným příslušníkem azylanta, resp. osoby požívající doplňkové ochrany. Takovými osobami manželka ani děti stěžovatele nejsou; podle zjištění žalovaného i tvrzení samotného stěžovatele se jedná o občany České republiky. Prostřednictvím mezinárodní ochrany přitom nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 57, či usnesení téhož soudu ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 Azs 167/2016 - 32). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, když stěžovatel ve správním řízení sám uvedl, že žádá o mezinárodní ochranu, aby mohl nadále zůstat se svojí manželkou a synem v České republice. Pokud má stěžovatel zájem setrvat v České republice a žít zde se svou rodinou, je třeba, aby o to usiloval prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců. Tohoto soužití se nelze domáhat na základě institutů zákona o azylu.

[13] Je třeba poukázat rovněž na to, že stěžovatel do České republiky přijel dne 10. 3. 2015 a o udělení mezinárodní ochrany požádal až dne 7. 10. 2018 za situace, kdy mu bylo trestním příkazem Okresního soudu Louny ze dne 21. 9. 2018, sp. zn. 2 T 55/2018, který nabyl právní moci téhož dne, uloženo vyhoštění na tři roky za úmyslný trestný čin padělání a pozměnění veřejné listiny. Stěžovatel k tomu ve správním řízení uvedl, že si obstaral již na Ukrajině padělaný rumunský doklad na jméno X a tímto se prokazoval po celou dobu pobytu v České republice až do svého zadržení policií při silniční kontrole. Vzhledem k vyhoštění se pak dne 6. 10. 2018 oženil. Lze proto předpokládat, že o udělení mezinárodní ochrany požádal, aby si legalizoval svůj pobyt na území České republiky, a vyhnul se tak uloženému vyhoštění. V jeho jednání tak lze spatřovat účelovost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, a ze dne 29. 6. 2005, č. j. 4 Azs 519/2004 - 83).

[14] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[15] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. června 2020

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu